

КЕНГЕШ

Къырал оноуну къыйматын кетюрююну, регионну айныуна чырмау этген сылтаулары эмда алааны кетериюну юсюнден селешингенди

РФ-ни Правительствосуну Председатели орунбасары – РФ-ни Президентини Узакъ Восток федерал округда толун эркинлик келечиси Юрий Трутнев, Шимал Кавказын айныуна алап, видеоконференция халда кенгеш бардырганды. Анга къырал башчыны СКФО-да толун эркинлик келечиси Юрий Чайка, Шимал-Кавказ федерал округну субъекттерини оноучулары, ол санда Къыр-Малк Республикасы Кенгеш Коков да, кытышханды. Кезгеш Шимал Кавказда къырал оноуну къыйматын кетюрююну, регионну айныуна, анга чырмау этген сылтаулары, алааны кетериюно юслеринден барганды сөз. Анда Юрий Чайка СКФО-да биринчи айында ишени эселерин тура этгенди. Ол айтканга кер, РФ-ни Правительствосуну таматасы Михаил Мишустин бла кере бардырдымдг тобушеле баш борча эмда Правительство къырауу эмда тийишли министрстволаны башчылары бла бирге ишлеуу нызамы да белгиленигенди.

Къытышмуну юсюнден келишимле тилгенденди. Аладан бири регионлагу оноу этюну эки арасын къырауду. Округну субъекттерине «Цифралы команда» къураганды. «Цифралы амала социал экономика айныуу терлендиргери эмда оноучулары ишлерин ачыкъ этгерге бла коррупцияны азайтырга ач берилдикле» дегенди толтуруди. Ол округну субъекттерине ай-

ча жыйыладыла. Сөз ючюн, ток эм газ ючюн борча быйлыны апрель айына 12 эмда 71 миллиард сомдан асламдыла.

Поллред айтканга кер, «Газ-промну» бла «Росстелени» башчылары бла борчлары азайтылу амаллары созуло турадыла. «Халк экономика айныуу жагы бла мадарла къыйматы болгъанларын алга атыла этилгенлерин керюрге эм сезгерге керекди. Аны ючюн биз къолдан келгени аймайбыз. Округну субъекттерини торло-торло экономика белюмлерине инвестицияла мажарырга керешибиз».

Коронавируска да къарамай, социал-экономика айныуу жагы бла алгын этилген келишимле, къолга алынган инвестиция проектле да андан ары бардырылдыла.», дегенди Юрий Чайка.

Кенгеше кытышхалла къыйын проблемалары бу халда озоюну жаратмакъ эмда ол сануу андан ары бардырырга кереклисин айырып айтхандыла.

ЮСОЮПЛАНЫ Гаина.

ЗАКОН

Офисден тышында ишлегенлени къайгысын кер

Къырал Думаны спикери Вячеслав Володин эмда Федерация Советини башчысы Валентина Матвиенко Россейде ишлеуу нызамыны офисден тышында бардырууну (удаленный халда) юсюнден закон проектин парламентарийлени къарауларына бергенди. Бююнолюкде къыралда ишлеуу нызамыны эркинликлери бу амалга кенюну нызамы законлада белгиленигенди. Закон бу кемчиликни кетериге, борчларын офисден тышында толтургъанлары эркинликлери сакъларга болушурдукду, деп ачыкъ этдиле документни авторлары.

«Пандемия уруну закондательствода кемчиликни ачыкълаганды. Ол санда уруну болумлада информация-коммуникация технологиялары онлауу тергелмегенди», деп айтладыла законопроектни анылауу кесегинде. Бююнолюкде РФ-ни Уру-ну кодексине жалаанда «дистанцияла амал» деген амал кийрилгенди. Анга уа проект авторлары «болжамла амал бла (удаленный халда) уруну» дегени къошарга да дедиле. Алай бла уа къыралны инсанлары ишчи борчларын офисден тышында толтургъа эркин болушурду. Матвиенко бла Володин керюзгетин эсгертуледе бу мадары оч торло сылтау бла кийирге жаргагы белгилениле – эки жагы да келишим этселе, производствого керек заманда, неда алындан белгилли болмагъан халлары кезууле.

Закон къыйл керюле, дистанцияла амал урунганлары ишден кытыстагъан къыйынрак болушур аятайла экспертле. Бююнолюкде РФ-ни Уруну кодексинде белгиленигенди, иш беричи ишчини къулугуундан уруну келишимге тийишлиликде эркин этерге болушурду. Башча айтханда, иш жетмейди дегенча сылтаулары айтыл. Алай законну авторлары «болжамла амал» дегени эркинликлери бузганын айтып, аны кетериге предлозген этгенди. Офисден тышында урунганлары ишчи заман да тохташдырылды. Андан башка кесюуде таматасы селеширге буйкъыла бергери эркин болушур тоюлоу. Бу жорук сакъланмаса уа, ишчи борч артыгы бла толтургъаны ючюн къошарга ача теленирикди. Алай июнда бардырылгъан соруу хал толургеннин ачыкълашыланды. Тинтиулеге кытышхаллары жартысы юден ишлегенлени жархатхаллары айтхандыла. Алай суралгъанлары 16 проценти анга этти юйреналмагъанларын билдиргенди.

Алай июнда бардырылгъан соруу хал толургеннин ачыкълашыланды. Тинтиулеге кытышхаллары жартысы юден ишлегенлени жархатхаллары айтхандыла. Алай суралгъанлары 16 проценти анга этти юйреналмагъанларын билдиргенди.

Финанса

Россельхозбанкин Къабарты-Малккъа бөлюму «Эл ипотека» деген логотип программа бла битуу да 27 кредит бергенди. Ол 80 миллион сомдан арыкъ болады, деп билдиргенди финанс учреждениени пресс-службасындан. Бююнолюкде бу программаны чеклеринден жарашдырылып къабыл этилген, аны бла берилгери хазыр болгъан неда республиканы Эл ишчи министрствонан къарарга жиберилген заявканы саны оналы болады. Ала бла бериллик аханын өлчөми уа 31,5 миллион сомду. Аны юсюнде дагында банк озоюде 190 миллион сомга 83 заявка барды.

Эллилеге - учуз кредитле

Биз льгота халда эл ипотека бла 60 миллион сомдан аслам бергенди. Коронавирус жайылы чекленуле кетеригери ючюн сурам хазир азай магъанды. Ипотека ишлегенле асламында Бахсан, Ченг эмда Урван районлада жеринден тепдилрименгери сытып алырга сюйгенлерин билдиргенди, - дегенди банкны Къыр-Малк бөлюмюно таматасы Алим Сокуров.

Быллай ипотеканы ставкасы 2,7 проценти. Анга заявканы РФ-ни граждандарыны санындан 21-75 жыллыкъа бериге болушурду. Ахча 25 жыллыкъа дер бериледи, кеси да юч миллион сом бла чекленеди. Ленинград областыа бла Узакъ Востокга ол 5 миллион сомду. Биринчи телюну арчыму уа аны ондан биринден башланды.

Парад

Прохладный – Бахсан – Элбрус жолу жагынларын коюндерию программа былтыр ноябрде бардырылып башланганды. Андан бери Бахсан сууга жууук участкалада жерни тешип, 8500 9-16 метригк багыналандан топузу жоюон орнатханды. Иш битсе, жолу кеп къалмай келген километри къугуруп келген суудан къоруланарыкъды, деп белгиленилеге Управленинда.

КУКУРС

Эм фахмулулагъа – Гуртулары Салих атлы саууга

Россейни Жазуучуларыны оюну Дагыстанда биринге эмда Кавказын жазуучу клубу Поэзия академияны Дагыстан бөлүмю бла бирге ишчи жерлешиб, Кавказын халк поэти Гуртулары Салихны аты бла тохтатырдылар. «Ах жур барда, насхады барды» деген төрели, жын шайны бардырылуу битурисюу кенюсу завкыла болгъан билдиргенди.

Табар, алагуа болушур эмда Россей Федерацияда битеуле кабинет дуньялык кенгертти. Ала журтуу кетеригери ючюн сурам хазир азай магъанды. Ипотека ишлегенле асламында Бахсан, Ченг эмда Урван районлада жеринден тепдилрименгери сытып алырга сюйгенлерин билдиргенди, - дегенди банкны Къыр-Малк бөлүмюно таматасы Алим Сокуров.

Кукурс ишлени 1 июндан 1 сентябрге дер бериле болушурду. Аны юсюнден билдирюу 1 октябрде чыгарылад.

Кукурсу

Кукурсу ишчи бегитиу эм саууга октябр айда бардырылганды. Аны юсюнден билдирюу 1 октябрде чыгарылад.

Къабарты-Малкъар Республиканы культура министрини юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде КУМАХОВ Мухамид Ялушевични Къабарты-Малкъар Республиканы

культура министрине салырга. 2. Бу Указ анга къол салынган юнден башлап ючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2020 жылны 16 июну, №68-УГ

К. КОКОВ.

Оператив штаб

Халкны бек аздан жартысыны аурууга иммунитетти болурга тийишлиди

Къыр-Малк-де коронавирус жукъгъанлары саны төрт минден атылганды – 4132 саугу. Бир кюнне ауруу-агылары саны 77 адамга къыбергениди. Белгилли этилген тарихлеге кер, вирус жукъгъан кезууден бери 2102 инсан, тийишли болушук алып, сау болганды, ол санда 648 кон 52 адам.

Пандемия башлангандан бери вирусдан 304,3 минг инсан сау болганды. Къыр-Малк андан 7478 инсан ауушханды. РФ-ни Саулук сакълуу министрствосу корона-вирусдан эки вакцинаны сынарга эркинлик бергени белгилли этилгенди. Аладан бири «Гам-КОВИД-Вак» вакцинаны Бурденко атлы аскер клиника болушукда сыналды. Аны кеслерине 35 адам салдырылганды белгилли этилгенди. «Гам-КОВИД-Лео» дарманы тинтиу Сеченов атлы Биринчи Москва медицина университетде бардырылганды, анга 43 инсан кытышханды.

Шимал Кавказын республикаларында 28 кон стационарда турлукудула. Медикле аны кийринде туруп, медицина тинтиулен этдиле, ол санда резиментация бөлүмде 63 инсан, 1187 саугузага болушук амбулатория халда бериледи.

Европаны къырларынны оноучулары карантин бла байламлы чеклени кетерип башлагъанлары ючюн ауруу жакырлары къоржуу сакъланды. Былай оюму журналистлеге Новая Зеландияны правительствосуну илму жагы бла кенгешчи профессор Майкл Бейкер айтханды. Аны оюмуна кер, ауруу юз артында къайтырга болушукду. Къырларны кесюонде эпидемия энди башланганды, деп ачыкъ этеди аллс. Хал бююгнча калмса, ауруудан дунья башчында 20-30 миллион адам ауушурга болушурду.

Болсада ведомствон башчысы Михаил Мурашкону айтханына кер, коронавирусу жайлыууну торю ючюн къыралда халкны бек аздан жартысыны аурууга иммунитетти болушурга керекди. Министр ачыкъ этгенича, инфекция бла байламлы кийрилген чекле келер жукъ февральга дери сакъларгъа болушурду. Аланы жалаанда хайырлы дарман чыгарыла кетериге жарарыкъды. Джонс Хопкинс атлы уни-

верситет белгилли этген тарихлеге кер уа, битеу дуньяда бу ауруу 8,1 миллион адамга жукъгъанды, аладан 441,6 минден аслам ауушхандыла. Алгынча, Хал Американы Биршлен Штатларында къыйынды – анда аурууланганы саны 2,1 миллиондан озганды. Экспертлени айтханына кер, Америкада вирусдан өлгөнлени саны бу къырал Биринчи дунья уруунда сынанганды ауруудан улдуду. Къазаатда 116,5 минг инсан жоюлган эсе, вирусдан а 116,9 минг өлгенди. Жукъгъанлары саны Бразилида өсгеней барды – 923 минг, бу къырал экинчи жердеди. Россей ючюно болганды.

Мадар

Къытышхалла суулауу халда жетмейча

Жоллага къаргъан «Кавказ» Управлениени подряд организациясыны ишчилери А-158 автотрасасы Бедик экин къабында Бахсан сууга жууукда кесгени жагынларын кучлендирип бошагъандыла. Ведомствода айтхандыла, ол энди суу ашамача болушурду.

ТИКАЛЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Пандемия «Юлюшкы» къошханды, алай хазырларыну къыстау барды

Быйыл пандемия бла байламлы Хорланмы 75-жыллыгына аталгъан Парад 9 майдан 24 июнга кечюролгенди. 1945 жылда айтхылык парад да ма ол кон этген эди.

Кече релетиция бардырылганды. Аскерлени хазырлыклары ахыргы кер 20 июнда сыналдылар.

Парад ЛАН ТАЙМАЙ Юбилей Парада бир неча кон къалганды. Къоруула министр Сергей Шойгу РФ-ни Президентини Владимир Путинге билдиргенди, бу артыкъда магъаналы иште хазырлы планна кер барды. Юбилей жумушла къыр-Малкны 28 шахарында болушурду. Москвада Къызыл Майданда анга 14 минг аскерчи, 200-ден аслам аскер техника кытышы рыклары белгилениди. Хар замандача, парадны хауа

кече релетиция бардырылганды. Аскерлени хазырлыклары ахыргы кер 20 июнда сыналдылар. Эпидемияны хатасындан Хорланмы парады болайтыла белгилли этилгенде аскер техника Алабондо жайышдырылганды эди. Алай энди уа техника тизгинде өтерге хазырланды. Алгын машиналары жуугъан, болгъан этген эселе, энди уа ала дезинфекциядан да өтдиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

- Мариям, моданы юсюнде ушагызыны башыңа бердиңиз да, алардан алгач киталыгы сыймекигиңиз юсюнде айтсаңиз. Кыялай чыгармаланы бегирек жаратса? Сора бюгонюкюде, Интернет бекеден-бек жайыла барган чакта, социал сыйла киталыгы орунлары алмазганы?

- Кертиби бля да, китала бюгонюкюде эңчи жери алады. Алагы сыймекигим а таматаларымдан келеди. Анымы жаңыдан аптам китал окургуба сыйиңде, анымы да алай койреткенди. Бу шарт андан манга бля кырындашымга өткенди. Атамы жаңыдан аммам да уллу библиотеканы жыйыңды, таул жазычуланы, балам, барысыны да чыгармаларын андан беме.

- Энди модатга да көчөйлик. Аны юсюнде сайттада, бир-бирлар жар тышырууда жуурип кийимлери кыуаму бурчлу халда болууга керекди деп жазылады. Ол кыуамга кыялай кийимге киреде?

- Хар кимге да жарашкан кийимлери кыуаму барды демекчи туюлду. Манга гардероблорун жогоруа тюрлю-тюрлю тишируула

лени жаратканыны, жашаууу зичликтерини, динге көз кыармы, кыялай тюрлюлени жаратканыны юсюнде эм көп башка соруула бериледе, ол санда кыялай бир ача жоллыгы да. Ансыз мени болушугуму маңа насыл болушугу туюлду. Хар кийимлени бир милтонча, юйде да аруу тюрлю, көптө сагышы этенча, көп заман неда кыяын изелмейди -

- Ол бек уллу жаңгылынды. Бир жаңыдан, хар, хар бир рибиз да тизгини юсюнде сагыш этенгейел, тынч ырахат отуруу жерибиз болса сөөбиз. Алар аны хатасыңдан эм жуукту, сыйган адамларыбыз - юйдегерибиз бизи дайым тапсыз сыфаттада кереди. Биринчи жеринде, юйде да аруу тюрлю, көптө сагышы этенча, көп заман неда кыяын изелмейди -

- Ол бек уллу жаңгылынды. Бир жаңыдан, хар, хар бир рибиз да тизгини юсюнде сагыш этенгейел, тынч ырахат отуруу жерибиз болса сөөбиз. Алар аны хатасыңдан эм жуукту, сыйган адамларыбыз - юйдегерибиз бизи дайым тапсыз сыфаттада кереди. Биринчи жеринде, юйде да аруу тюрлю, көптө сагышы этенча, көп заман неда кыяын изелмейди -

БЮГЮНЧА СЫАУЛА ТӨРЕЛИДИЛЕ ЖЫРЛЫ, КЮЙЛЮ ДА ЖЕРИБИЗНИ ЮСЮНДЕ

Бусагытта биз сынаганча жукуган елте аруула адам улун бар жашаган еморюнде кыайтып-кыайтып кыйнадыла. Аланы билмей турганлай келгенлери,

рамвай, патча, Москвага келип, арууган адамла бля тобишыл, аланы таулук этерге керекенин ючюн анга манга жазганды. Анда быллап тизгиниле бардыла.

жарылуу ыз кыайгынлары адыбиятта бек эрттендей айтылды. Сөз ючюн, Гомерни «Илиада» поэмасында, Фоклону «Эдип патча» деген трагедиясында да бардыла ол шартта. Ала урга эте, бизи еморюнда кыайла алга жазыгандыла.

Орус поэтини, жазычуулары тарыхларын алсак, А. Пушкини, М. Пермонтовну, А. Грибоедовну, В. Жуковскийни, Н. Гогольну, Ф. Тютчевни, И. Гончаровну, Л. Толстойну, И. Тургеневни, Ф. Достоевскийни жазгандарында да сагыныладыла бу аруула.

Биринчи елет (холера) Россияде 1830 жылда башланып, жарым жыл барганды. Александр Пушкинни жашауунда чыгарманы кыайгында да кыайганды ол ыз. Ол заманда ол, Москвага жолла кесилип, сыйган адамы Наталья Гончарова бля сөз тауусуп бир ююрлю болалай, Болдинода турганды. Анда позет Гитче трагидияларын «Белинни повесттерин», «Бабасын бля аны ичиси Балданы юсюнде» жомактын, «Коломнада юйчюк» поэманы эм отуздан артык лирика назму жазганды. Дибактериоз а аны имунитетин аштыра бля аны ичиси Балданы юсюнде» жомактын, «Коломнада юйчюк» поэманы эм отуздан артык лирика назму жазганды. Дибактериоз а аны имунитетин аштыра бля аны ичиси Балданы юсюнде» жомактын, «Коломнада юйчюк» поэманы эм отуздан артык лирика назму жазганды.

Ариулукуьга итинген төгерегине насып жаяды

Бегирек не маганылды: тыш сыйфаты, ич дунияны? Аны юсюнде улулаула эрттен келеди. Алай эсе да, тиширула кыайы еморюде да, болумда да кеслерин саргарты итингенди. Бизни бюгонюкю ушактөйөрдүбүз да кесин бюгонюкюде «сөзүмүз» (аны 25 майга «сөзүмүз» атам кыайгылыла) тиширууны орус жыйныгы, заманлары жайры-

лы өтюрюрге юйретеди, көп сейрлик жашырылганы ачыклайды. Мариям Осмонлы Русунни бля Залиханылы Венераны юйюрлеринде тууганды. Сейбилийн Кисловде өткенди. Анда орта билим алып, Экономиканы бийик школунда Право жаны бля факультети таусуанды. Фахмулу жырчыбыз Табаланы Тенгиз бля юйюр курап, бюгонюкюде Мариям Нолчак шахорда жашайды, ала жашчык өсдорюлө.

көп бля кыарчы-малкар жаш телюно айнууна себептик этген Эшбрусини фондунда танышканы, анда көп жаша, кыяла бир бирлерин тапканында да белгилерге тиийишди. Талай жылны бир компанияда шүкүлүк жүрүгөндү. Эсе болмай турганлай ол манга эңчи эм бурул башлаганды, ючюн тобишюбюкюдө умени бля юйюр курагы сыйгани айтканды. Мен да, мчымай, ырызгалыгымы билдиргеме. Ашыгылуук этгенге санамайа, нек дегенде эч жылы ичинде адыбияттын ичинде адимчана танышкан. Алай ол кезууде экинчи курда окугубаным ючюн кичи улун университетти бошатыны саклаганыбыз. Тенгиз мөздө башламчылыгымыда билектик этеди, ол угай, аруу жутуун, кезгеришени жуурга унутмагыз.

- Мен ангыламаган, тюрюно айтканды, ангыларга сыйгани бир зат барды: ол да тойлага кыялай болса да кийини чыгыш. Неда кыайгы сөзге аруу жасалып, сахнага болялп, дух ийиси да мыңдан ары

бир-эки жыйрык, көнчөк бля өрге жан тамамдыла, аланы бек багыда болмай токендеде распродажалда алырга болуула. Алай бля юйде да тапчык койниңи, чачны аруу жыйып отурсаң, кесинге да кычкун, алуурларында да аруу керюнюрокю. Сора кесин жашагы, тегерекини аруу этерге итинуюку адамы эч акшы шарттарыңдан бирди, ол инсанга кесин насыла адимчана сөзгө болушды. Алай анда а, башталаны да көлөрүн көтөрө, тегерегине насыпны, шыбарууны жаяды.

- Мен ангыламаган, тюрюно айтканды, ангыларга сыйгани бир зат барды: ол да тойлага кыялай болса да кийини чыгыш. Неда кыайгы сөзге аруу жасалып, сахнага болялп, дух ийиси да мыңдан ары

жарылуу ыз кыайгынлары адыбиятта бек эрттендей айтылды. Сөз ючюн, Гомерни «Илиада» поэмасында, Фоклону «Эдип патча» деген трагедиясында да бардыла ол шартта. Ала урга эте, бизи еморюнда кыайла алга жазыгандыла.

Орус поэтини, жазычуулары тарыхларын алсак, А. Пушкини, М. Пермонтовну, А. Грибоедовну, В. Жуковскийни, Н. Гогольну, Ф. Тютчевни, И. Гончаровну, Л. Толстойну, И. Тургеневни, Ф. Достоевскийни жазгандарында да сагыныладыла бу аруула.

Биринчи елет (холера) Россияде 1830 жылда башланып, жарым жыл барганды. Александр Пушкинни жашауунда чыгарманы кыайгында да кыайганды ол ыз. Ол заманда ол, Москвага жолла кесилип, сыйган адамы Наталья Гончарова бля сөз тауусуп бир ююрлю болалай, Болдинода турганды. Анда позет Гитче трагидияларын «Белинни повесттерин», «Бабасын бля аны ичиси Балданы юсюнде» жомактын, «Коломнада юйчюк» поэманы эм отуздан артык лирика назму жазганды. Дибактериоз а аны имунитетин аштыра бля аны ичиси Балданы юсюнде» жомактын, «Коломнада юйчюк» поэманы эм отуздан артык лирика назму жазганды.

Кереме мен сатыр жатмаланы, Еле турган муша адимчаны, Елет - аруулаңа патчалары, Ие болуп, кыайгылы аланы, Патча барды, өтюрлюкюру - жолу, Эминаны туту сууук кылуң, Кыштын тоюп, жатка аралда, Тауелкини сала акылыга, Көккө бля ант этем: ол адам - Ез жашауу бля ойнарга баргын, Мухуз көрлю адамга, Берди кыруу, өтюрлюкюру - жолу, Антым, көңгө шүк болукуду ол, Соукру жерде кыялай болса да жол.

Наталья Гончаровага бля жазган кыайгында ол бля суратлайды болумун: «Холера морю (елетин Индиядан келген тюрлюсө) мени кыайгында. Билемис эм не жанууар болумусу? Болдинога чабып келип, бизни барыбызды да кабарга болукуду, алай болса, мен да Василье (ол кезууде ушаган ата кыярында) кетерге болукума, сора жарасма мени тарыхмы юсюнде сен...»

Ол сыйтенине жарыгында да бля кыайгында: «Көк бля тилеиме, таңгалы Наталья Николаевна, манга кыайда болганыңызы жазгызы. Сыйме эсизге да, билдиргим. Бир тюрлю бир юк болурум мени сизге элтиркү?». Сиз Москвадан

дыла халарын билеме, алай а Константинопольдан бир жаш тишируу алга манга эмнандан жалаңда жарлы халк кырылды деген эди. Ол ийди, алай а башхала да кеслерин сактылар керекиде ансы, аланы аруу адел кызыкчылары байлыклары да кюоруула, маала...»

Башха кыайгында уа: «Болдинодама, энтта да Болдинодама! Сиз Москвадан кетмегинизни билеп, жалга почта алып, жалга чыгыгызы, Жибереидиңиз. Не этгин-арта Лукьяновка кыайты барма... Алай бля тюрлю жюз кычырым айланым, кесими айбуу куркамдан узакк метамдыла...» - деп, аямк этеди ол.

Пушкини ол заманда жазган гитче трагидияларын бля бири «Эминаны заманда той» деп алайды. Анда быллап тизгиниле бардыла:

Килиса да баш болганды, Салында кыайда шоглы, Сөзүмүз билиш толканды, Жан да жокчу орманда, Тоз койгон юйле кийки Элени бу халлары, Бир тохтамай келеди Дауру кыайыраны, Адым болгын, толган да ол жаныңды былайда, Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

САУЛУК

Аллергиядан кыйналганга төгерегинде тазалык бютюн бек керекди

Жаз башында хар бешини адам голлени букуларын аллергия болады. Алай аруулаңа жылдан кыяла көп болуп бардыла. Андан кыоруулар алмаланы юсюнде КМР-ни аллергия арсыны аллергологу Мадина Шогенова бля ушак эткенди.

Аллергия жалаңда амброзияданмы болады?

- Адам бир неча талай шөкөтөгөн (аллергенге) тазалай кыйналганы аллергияды. Кыабарты-Малкырта кенг жайылган аллерген амброзияды. Аны хатасыңдан алгуба адамы бурун сууу келеди, ол артада жөтөлө көчөди.

Сөзү заманында врачча бармаса, астамдан кыйналып башайды. Жарысууга, амброзияны кыруугуба бизде керекчисиз эм бурлумайды. Май-июнь айлада, амброзия чачып башлаганычы, аны тамыры бля чыгаргызы керекди. Алгын хар организминде реиде бардыруучу эди, бу проблемга эсе бурмаган таматалага тазир окуна салгандыла.

Амброзиядан сора да, аллергенге көлдө. Адам арууган эсе, эм алгуба аланы ачыклары керекди. Дагында сауусула билгире керекти зат: бир-бир көгөтлени, кырдкылыны пыльчалары бля бир кибик антигенери да бардыла. Сөз ючюн, амброзияга аллергиялары болган адамга банана бля жууан асарга жарамды. Актеркени букысуна аллергиялары болганыла у алманы, эркини, кюзюну, быхыны ашамазгуба керекиде.

- Кырдкыла чакмагын заманда уа нек кыйналады аллергикле?

- Бу аруу топуйлары адамы юсюнде кетип кыалады. Аны себепли аллергияны тютюн, боуяны аныи, сууксу, исуги кыозгыл кыояды. Аны билп, саусу кесин аярга керекди. Кырдкыла чакмагын кезуде баша жерде жашаса этеди. Эшкини, терезени жабып, фартада хауаны ариулаган препаратла

жарыланчп туруу да болушды. Ташына жалаңда жууң жаугандан сора чыгаргызы жарайды. Аллергик турган жерде тазалык болууга керекди. Букы аллергияны бек кыозгайды.

- Поллинозу - бичен (гол) арууу ушанылары кыялайладыла.

- Көз жашла, онгусу этген бурун сууу, жөтөл, чочкочуу - битуге бу тазала поллиноза башландыла. Ал аны аллергия - ол адамын мархыны голню жел чачып айланган букысуна тюрлюсюзюлдөгү. Жюз чакылы бир битим аллай аруууну кыозгаргы болукудула.

Букун не кыадыр уаакт болсо, ол кыадыр бек кыозгайды аруууну. Аны бля бирге салуукула адамла кыайын, жерк, эмен, юйчюк, чертлеуок, чум эм башла юкюлени голлени букуларын эселемей кыоядыла. Жаз башы уа аллергияны болганга бля бек кыыйын кезууде.

- Терекке чачыл бошогандан сора аллергия кыруурумду?

- Угай, ол аспанысында кетмейди. Бир-бирде уа ол ашакылы бля байлыгы аллергияга торленин кыалады, аны хатасыңдан көпте битимчени чачгылары бошогандан сора да арууп, кыйналып турадыла. Ма ол себелден айтадыла специалтисте кыайн терекни голнюну букысуна аллергияны болганга кызыл алмалар, чой быкыны, ковины, токою шатталды, ашамазгуба керекиде деп. Чертлеуок юкюно букысуна аллергияны болганга чертлеуокно арталдыла ашамаса игиди.

- Аспанысында адамла поллиноздан арууганлары сууук башгандан айралмай кыалады.

- Бичен (гол) аруууну ол баш шартлары быладыла: эртенкиде озган ингридент эсе бегирек арууусу: кыарысуулуугу эже юкюне дери созулады; тохтаусу, онгусуну алгын чочкочуру; кезгеришги кичийдиле эм арууудула, көз жашларыгы кеси алларны тегер-

лиди; бетигиз бир кесек кызарарды; тышына чыкмай турсагыз, халыгызы илгенди; жууң жуусу да, ол бир кесек табырак болады; температургагы кетюрлюмдиди; тамагыңыз кызады, бурун тешкилерги эи огады жаркыра, кыуакларыгыз кичийди; кене жетел этесиз.

- Бичен аруу деп нек айтадыла поллиноза?

- «Бичен (гол) аруу» деген сөз тутул отузуучу еморде жаратылганды. Кертисин айтканда, бу аруууну бичен бля, кыалтырауук аруу бля да бир тюрлю байламчыгы жокту. Имунитиде да аты поллинозу неда аллергияны ринитиди.

Бу аруууну кон кезиюу болады: чакмагын тереклени букулары жайылган жаз башы, жаыда чакмагын кырдыканы букулары учан заман сора кон артында тети хансла, ол санда амброзия чакмагын кезиу. Жуз узууну ринити юй буку, юйде жашаган жануарлары терилерин хаудда учуу айланган кесекчелери кыозгайдыла.

- Кертиш, шенде аптеклада көп тюрлю антигистамини (аллергияга кыажу) дарманла сатып алырга болукуду. Кыйналган кезуудеюзде кесибиз кесибизни багарга болукубузу?

- Угай, врач айтмаганды, кеси алгуба аллергияны бек кыозгайды, ала уа саклык мадарланы этмед да жарарк туюлду. Сөз ючюн, битимче чакмагын кезуде сагат он бир болгучу дери тышына эч чыгаргыз керешти. Терезени эртенкиде ачмагыз. Анык эм желли колгоде терезегеле мылы жабуула, марлет тагыгызы, аланы терк-терк аллергияны бек кыозгайды, ала уа саклык мадарланы этмед да жарарк туюлду. Терезегеле сукта тартсагыз, ол да болуштурукуду.

Табигытча чыгаргыз керешмегиз, пикиңгеле кыатышмагызы, шахардан тышына чыкмагызы, паркта окуна

бармагызы. Алай бусагытта карантинни хатасыңдан битиу халк юйлеринден чыкмай жашайды. Алтекага неда токенге барырга тошсе, кон такыла локан кесигизни кыоруугагыз. Эшкеке чыккында, кыардым көзюкюлени хайрылангызы, сангызыны конюге кюйдемдиге. Юйи кыайхтаңда, бурун кырууну, кезгеришени жуурга унутмагыз.

Бахчага чыгыбыз десегиз, жауңдан сора айлангызы, ол голлени букуларын жерге кыагып, топурак бля кыайы этгенден сора. Ол кезууде жууа таза болды.

Аллергия кысыңдан, арталдыла тютюн ичмерге неда тютюн ичмелген жерде болууга жарамды. Юйде голле, кырууган гол кысымыла тутарга да керек туюлду. Жаз башында кирликтеригизни болмагызы, кырдык кыатышдырылып жарашдырылып башха косметика затлары да хайрыланмагызы.

Сауруку жашуу этигиз, тиийиши аш ашыгызы, эртенкиде гимнастика, спорт бля керешти. Диетаны унутмагызы, аллергияны кыозгарга болуук затлары: чертлеуокноңи, цитрус көгөтлени, шоколадны ашамазгызы, газлы сууну ичмерги, аш-азык боула кыатышты жарашдырылып ашаркылары ашамалыгы. Юйи ичин мылы быстырла бля тазалай тургузу.

- Амброзияга аллергиясы болган тиширууну сабийи да аруурумду?

- Аллергияды кыйналган тишируулардан тутган сабийени жайырма беш процентине бу аруу көчөди, ата-ана да аруу эселе уа, элпел процентине.

- Сабийени арууларда аллергикке көлдөңк болуп бардыла. Ол не бля байламды?

- Амброзияга аллергиясы болган тиширууну сабийи да аруурумду? Аллергияды кыйналган тишируулардан тутган сабийени жайырма беш процентине бу аруу көчөди, ата-ана да аруу эселе уа, элпел процентине.

- Сабийени арууларда аллергикке көлдөңк болуп бардыла. Ол не бля байламды?

- Амброзияга аллергиясы болган тиширууну сабийи да аруурумду? Аллергияды кыйналган тишируулардан тутган сабийени жайырма беш процентине бу аруу көчөди, ата-ана да аруу эселе уа, элпел процентине.

бармагызы. Алай бусагытта карантинни хатасыңдан битиу халк юйлеринден чыкмай жашайды. Алтекага неда токенге барырга тошсе, кон такыла локан кесигизни кыоруугагыз. Эшкеке чыккында, кыардым көзюкюлени хайрылангызы, сангызыны конюге кюйдемдиге. Юйи кыайхтаңда, бурун кырууну, кезгеришени жуурга унутмагыз.

Бахчага чыгыбыз десегиз, жауңдан сора айлангызы, ол голлени букуларын жерге кыагып, топурак бля кыайы этгенден сора. Ол кезууде жууа таза болды.

Аллергия кысыңдан, арталдыла тютюн ичмерге неда тютюн ичмелген жерде болууга жарамды. Юйде голле, кырууган гол кысымыла тутарга да керек туюлду. Жаз башында кирликтеригизни болмагызы, кырдык кыатышдырылып жарашдырылып башха косметика затлары да хайрыланмагызы.

Сауруку жашуу этигиз, тиийиши аш ашыгызы, эртенкиде гимнастика, спорт бля керешти. Диетаны унутмагызы, аллергияны кыозгарга болуук затлары: чертлеуокноңи, цитрус көгөтлени, шоколадны ашамазгызы, газлы сууну ичмерги, аш-азык боула кыатышты жарашдырылып ашаркылары ашамалыгы. Юйи ичин мылы быстырла бля тазалай тургузу.

- Амброзияга аллергиясы болган тиширууну сабийи да аруурумду? Аллергияды кыйналган тишируулардан тутган сабийени жайырма беш процентине бу аруу көчөди, ата-ана да аруу эселе уа, элпел процентине.

- Сабийени арууларда аллергикке көлдөңк болуп бардыла. Ол не бля байламды?

- Амброзияга аллергиясы болган тиширууну сабийи да аруурумду? Аллергияды кыйналган тишируулардан тутган сабийени жайырма беш процентине бу аруу көчөди, ата-ана да аруу эселе уа, элпел процентине.

сыйбеле бек көп дарманла, ол санда антибиотикле, ичедиле. Аланы хатасыңдан диобактериоз башланады, бусагытта андан хар экинчи сабийи кыйналады. Диобактериоз а аны имунитетин аруулауу кыажу коню - кыарысуу этеди. Алай бля ол аллергик болады.

Жарысууга, шенди ата-анала сабийени окутабыз, терен билимдиле этебиз деп бек кыйнадыла. Окуудан сора солурга да кереклисин а эсге алмайды. Окуу адамы конюч-кырууну алады, аны конюч кыруулары, студентлени ашары-сулары таңгалы болуугу, солурган кезилери да тап кыруулары керекди. Таулага элтигиз, тенгиз да имунитетни юкюлендиргире бек аламатды. Алай конюде мардыз көп тюрруга жарамды, андан хайр угай, хата чыгады.

- Сабий аллергик болмасы коню, не зат этерге керек?

- Анасы арууругу болган кезууде мардыз сютюно, жуумуртканы, чакмагын, цитрусаны, шоколадны ашамазгызы керекди. Ан диобактериоздан кыйналыса эсе, тютюн, аракычы иче эсе, баласы алгуба биринчи жальында аз да онг бар эсе, биченден айыргуба жарамды. Аны сютюно имунитетни бек конюлендиреди.

Аллергиядан саклангызы витаминелер бек болушуды. Андан сора уа - жукуу. Тоз жукардан алгуба сабийге аш төмөгиз, бөрсөгиз, ол жукылган кезууде тиийишисиз солууламын билгиз. Балгызын а ашамалыгы эсе баш-алты эм онеки - ончулгыгында буругузу, ол аны терк айныган, өсгөн кезууде.

- Аша аллергия да көп тобеиди.

- Хар, ол алайды. Ол аллергени ашыгыздаңдан көтересиз, кыйналмайсыз. Кырдкыла чакмагын, аллергиялары кыозгалганы уа проблемалары алай тыч тамаллалайды. Сезон башланганды, аллергикле стационарда багытсыла игиди.

Ушакыны БАЙСЫЛАНЫ Марзият бардырганды.

Башламчылык

Этмекке - энчи орунла

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашдырыла «Экологистика» биргигу бусагытта ашамалы кыалган этмекке деген сөзүмүз былайда. Келтирдиңе тохтамай, Елгенге кыайда марду, Кыярыла, юргөн соруоңа, Кысыпалды бирге, Көн керекди, сыйнырга Елгенге битуге жерге... Азыры 4-чо беттеди.

Кыалган-кыуланганы жыйган эм жарашды

БЮГӨНЧА СЫНАУЛА ТӨРЕЛИДИЛЕ ЖЫРЛЫ, КӨЙЛӨ ДА ЖЕРИБИЗНИ ЮСЮНДЕ

Ахыры. Аллы 3-чү беттеди.

Ол болында да, дарман да хар кимге бирча табылмаган заманы тогу суратын Александр Пушкин былай кыйындай чыгармаларында. Ол бу аруу кызыну сууганай, Петербуртта көгөндө, алай анда да бир кыуам заманы Царское оло деген элд кыркыуусулукта турганды.

назмусун жазганды. Ол анда эки шүкүнү бу аруу кылай айырганын суратады.

Эки адам бу кыйынчы кылды. Кими да бир өлүм жагында. Шүкүлүнү тутандыла кылды. Кими биле болмаз эди арты... Жыйын-жыйын ашуушала альп, Елжюени болмайын салып. Ма бу жайда да турдуу ала, Бир бирине кызыккалар жай...

Бү кыйыны заманы юсюнде Василий Жуковский 1830 юсюнде сентябрь айында былай жазды: «Пестеродданы, ол көгөн аруу жумьамча узакда. Төгөрш шобу. Кюнню халы аламат, аруу, садыр,

турд зам, алай анда өлет айланады, төгөрш карантинда. Андан кыскада бет кыпна кийп айлангандарын кесим көргөмө», - деп жазды.

1837 жылда да жер юсюнде былай аруула айлангандары тохтамаганды. Кюз артында Гоголь Николай Смирновча былай жазды: «Италияда өлүм башталганды, ары кирери эркилик болтурун саккалыкка деп, Женевага келгем. Мени насысызлыгыма кчарачи: Римде да өлет айланады... Сиз Берлинге бармагыз. Анда да хал алайды дейдиле...».

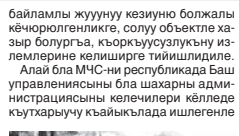
1890жылдагы өлет Антон Еховну жашууна сормай-ормай киргенди. Ол заманда ол Мелхово деген илик жеринде жашаганды. Врач болганын былаймы аны хаксыз өлет доктор аттениде ол узезде. Ары уа жыйрык была бөш айл киргенди. Төрт фабрика была монастырь болгандыла дагылыда ары, ары кирери ахасуна фельдшер пункта ачып, бай-жарлы деп кырамай, барына да болушук терге корошкенди. Андан кылай была кесин саккалыкка болтуруна юйрөгөнди. Бек кыйналганды, солуу а чыгармачылык ишинде талканды. «Алтын номдө папета» была «Кыра монах» деген повестерин ол заманда жазганды.

Бюгон бизге келген сынаула ма былы төрелиди биле жашаган кырыл, койло да жерни юсюнде.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

КЪОРКЪУСУЗЛУКЪ БОЛЫНЦАЛАРЫ ОТДАН САКАЛАРЧА

Саулук саккалу учреждениелада къорккъуусулукну жалчытуу жаны была борчараны толтура. МСЧ-ни Чегем районда надзор эм профилактика иш жаны была бөлмюно ишчилери району прокуратурасын келечилери была бирге А.А. Хацков аты белгилерида болганды. Алга ала норматив-бурыкка берю документацияга кыраганды. Алага көрө учреждениеда ишленген кыйын болумга хазырлыкларына,

байламлы жуууну кезинде болжалы кенюрогөнликке, солуу объекте хазыр болуурга, къорккъуусулукну ишлемлери келчириге тийишчиле.

Алай была МСЧ-ни республикада Баш управленийсыны была шахарны администрациясын келечилери келдеде кутхаруучу кыйыкылада ишленгенле

сталл-товариществода юй сайын кирип, мюкплен ишлери была аныгыла иш бардыргандыла. Ала башуу кюйюргенде жел отну жарыкты, ол меккамлага, башча узаккалыда да кечсе уа, аны ёнютпөн кыйын болтурун эсерттениде.

От тошюуре къорккъуусулукну бузган 17 инсан администрация жууахта тартылгандыла. Бардырылган профилактика ишле адамны билимдерин ёсдюоруно юсю была кыйын болумланы санан азайтырга себеплик этдиле, - деп черттенди районда надзор эм профилактика этуу жаны была бөлмюно башчысы Казбек Кигов.

МСЧ-де айтханларына, кыргыз хансны, кир-кипчины энци, бу жумушлага деп белгиленген жерде

ПРОЕКТ

Велосипедчилеге – энци жолчукыла

Кеп болмай Администр шхар округу администрациясында велосипед инфраструктураны айтныгыга жоралп биринчи вершокп өтгенди.

Аны келчирине проекте кер аслам жумуш этпиге керди эсерттениде. Аны ючюн а велосипедде жюрогөнлени, урбанистени, архитекторланы, специалистерни эм шахарчыла да оюмларын билирге керки.

Алай была биринчи тобешюуге сагынылган категориялары барысы да кытышандыла. Ол санда Старополеда урбанист Иван Самаховлов бу жаны аны шахарчыда этпиген жагыныкылыны эм сынаманы юсюнде билдиргенди. Архитектор Мурат Гукетлов а велосипед инфраструктура жер жоюнде шахарланы белтерин торлендиргенин юсюнде халпарлаганды. Платформаны специалисти Аманжол Андо, жыйынганга проектин юсюнде ала, биринчи жолчук Шогенцуклов проспекте Малкяр эм Кануков орамлагга къошулган кесегинде ишленирин билдиргенди.

Эсертте проект бюгонлюк шахарны болумун иленидирге ачы себеплик этериген бирден чертгенди. Аны была бирге ол эм биринчиден жамауатын иленидирге келчириге эм къорккъуусулуга кергине да эс бурулганды.

Эге сала айтсак, велосипедде жюроу, хобби, спорт эм субкултура болгандан сора да, толу шахар транспортта саналырады.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

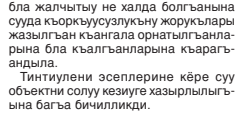

техника амалларына багга бирчеге болушук.

Андан сора инспектора ол тошенин юсюнде билдирген сигнализация системана кылай ишленгени, оту ёнютпөн устройствода бузуккыла болгандарына была кылагандарына кыраганды. Медицина персоналны была саусузына болындадан чыгаруу планына энци эс бурганды. Ахырында учреждениян башчылары была ишчилерине кюе турган меккамда чыгауу жорукларын анылаткандыла, эсгертиле юлешкенди.

Жууунурга алыкча эрттеди

Суупада адамла солуган жерлени тинтген ведомство аралы комиссиясын келечилери Нальчикиде «Трек» кино тинтгенди. Эпидемия была

кылай хазырлангандарына, кутхаруу пунктлары медицина керкеке была жалчытуу не хайда болганына сууда къорккъуусулукну жоруклары жазылган кыналга орнатылгандарына была кылагандарына кырагандыла.

Тинтиулени эсепленине кере суу объектини солуу кезинде хазырлыгына багга биюуликке.

Баш сылтау – улду кёлдюлук

Регионда МСЧ-ни Баш управленийсы пресс-службасында билдиргенлери кере, жылы башында бир Урван районда 90 жерге от тошгенди. Аладан 57-си кызданы была кир-кипчины кюйдюруу была байламлыдыла. Кыйын болумланы асламысы адамланы уллу кёлдюлүктеринде эм билмисилкиперинде чыккандыла.

Кыйын болумланы азайтыр мурдат Управленийны Урван районда надзор эм профилактика этуу жаны была бөлмюно инспекторлары, «Кри-

кюйдюрууге тийишчилди. Эл мюк ишлери бардырганда абаданла, гитчеле да от тошерине сак болуурга керкедиле, солуындадан сора отну ахарына дери ёнютмө кетере, тютюннени, сиркенлени атып кыюрга жарамайды. Отну кесленин ючлери была ёнютпалмай эселе, мычмай энци службага билдирге керкиди, дейдиле инспектора.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфя.

Билдирлю

Имуну къорун энди сайлагынага бютюн магфанылды

Кыбатыры Малкяр юнисиетте беш кино ичинде, имуну жыйрма экинчисинде жыйрма алтынчысы дери, «Перспективо – 2020» деген ат была студентлеге, аспирантлагга эмда хак олмилеге төрөла халкыла аралы илму конференция онлайн халда бардырлыкыды. Аны КЪМКУ-ну жаш телю политика эмда юйретуу иш жаны была управленийсы, сагынылган вузну илму тинтиле эмда инновацияла управленийсы, окую юйно Жаш илимдерини Совети, Студент организациалары бириккен совети, Шимал Кавказын вузларын студенттерин ассоциациясы кырагандыла.

Алай была анда охлок секция болушук. Биринчи кон - тарых эмда халкыла аралы байламлыкка; жыйрыма ичюнчю июнда – экономика эмда медицина; ызы была – биология, инженер-техника усталыкыла, архитектура эм дизайн, физика, математика, инфор-

матика; төртюнчю кюнде – социология, философия, политика, педагогика эм психология, химия; жыйрыма алтынчысында уа право жаны была ишкерликке.

Конференцияны материалларны жыймакылары РИЦ-ни мурдооруна кийриликчиле. Энци айрмалы халда сайланган илму статьяла уа «Кавказология» эмда «Известия КБГУ» деген журналда басмаланырлыкыды. Эсгерте кетейик, ол изданила Бийик аттестация комиссияны (ВАК-ны) тизмесине кийриленди.

Аны себепли аллай журналда кесленин ишлери басмалау имуну жолун энди сайлагынага бютюн уллу магыанын тутады. Секциялары онлайн-комбинеттерин юсеринден сыскыла жыйнаулары бардырыдан бир кон олго белгили болушукдула.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪСТВОСУ

<p>Баш редактору оорунсары ТЕКУЛАНЫ Хауа</p> <p>РЕДАКЦИЯ: АТТАЛАНЫ Жамал (баш редактор), ЖАНЪ УРАЗДАНЫ Нажабот (баш редактор оорунсары), ТОКЪУЗДАНЫ Борис (жупулы секретары), ТРАМЛАНЫ Зухура, МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, УЛБАШАНЫ Мурат.</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору примышлы - 42-63-01. Баш редактору оорунсары - 42-38-21, 40-84-82. Жупулы секретары - 42-66-85. Секретары - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Поштиска эм право - 42-24-02, 42-67-68. Экономика - 42-66-73. Култура - 42-66-76. Социал ишче - 42-75-82, 40-59-18. Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучулар была байламлыкка жооптооту эм жалызуу - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла была кызыгы жюрогөмөйд. Кюл жазмага редакция этилмейди эм ала артка кытарылмайдыла. Газетде басмаланган материалла айтылган оюмла редакция оюму была кесилемге болушук эм ала айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюндеде законна тийишчилеке материаланы авторлары кеслери жууушылдыла. Редакция авторлардан 400 габт тизгенди (машина была жазылган 4-6 бет) кепино алмайды. Газет Басманы эм асадымы информация эркинликтери кюруула жаны была Кызыарты-Малкяр регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрде регистрация этилгенди. Регистрация номер – ПН № ТУ07-00118, Индекс - 51532</p>	<p>Газетчи басмага «КЪМР-Мена» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясына басмаланганды. Сторонданы оюму была кесилемге болушук эм ала айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюндеде законна тийишчилеке материаланы авторлары кеслери жууушылдыла. Газетчи редакцияны ташыруу ючюн КЪМР-ни порта сымыны федеральный Управленийсы жууушылды. Телефонла: 76-01-21 Газетчи редакцияга салгы ючюн КЪМР-ни «Роспечать» акционер общество жууушылды. Телефон: 42-69-34 Газет кыйыкыга юк кере чыгады - геумур, орта, орто, шабат кюндеде.</p>	<p>Номерге графике кере 19.00 сагатка кюл салындаы. 20.00 сагатка кюл салындаы</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНДА: Кучукаланы Сафият - жууулы секретары оорунсары; Бийчекюланы Жаннет (1,2-чи бетле), Балдыланы Феруза (3, 4-чи бетле) - корректорла.</p> <p>Тиражы 1451 экз. Заказ № 1177 Багысы 10 сомду.</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЕЛЪНИ АДРЕСИ:</p> <p>36000, Нальчик шахар, Ленин атыл проспекте, 5. Электрон пошта: elbor_01@mail.ru</p>
---	--	--	---	--	--